

HACC Forum 17th

"Building Quality and Safety Culture for the Future Sustainability"

28 - 29 November 2024

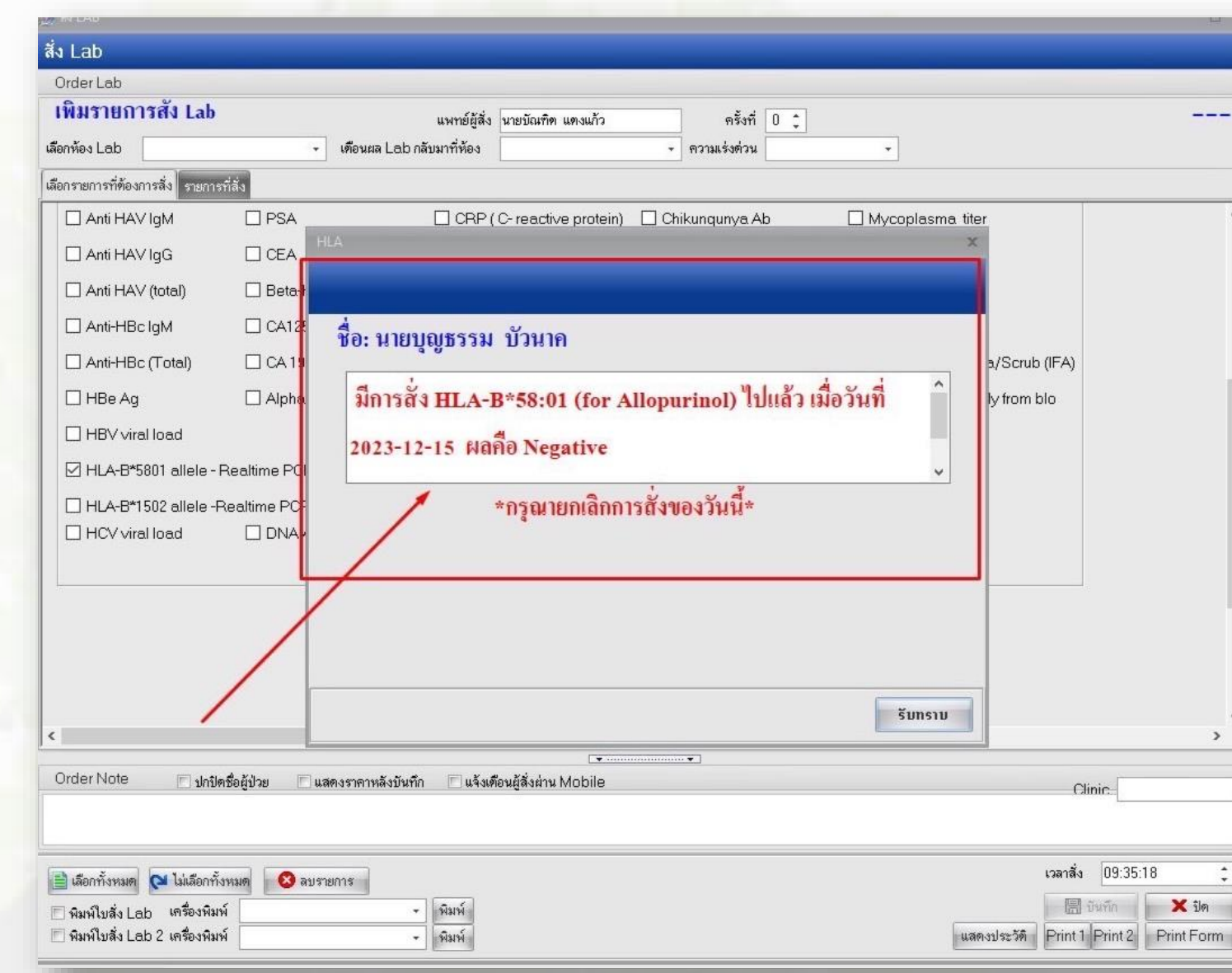
ชื่อผลงาน : ตรวจก่อนสั่ง ปลอดภัย ไม่แพ้

1. ที่มาและความสำคัญ

ภาวะยูริกในเลือดสูงและโรคเกาต์ พบบ่อยในคนไทย และยา Allopurinol เป็นยาหลักที่ใช้เพื่อลดยูริกในเลือด ยา Allopurinol พบมีรายงานการแพ้ยารุนแรงได้บ่อย เช่น การเกิดผื่นแพ้ทางผิวหนังแบบรุนแรง (Severe Cutaneous Adverse Reactions : SCARs) ชนิด Stevens-Johnson Syndrome (SJS), Toxic Epidermal Necrolysis (TEN), drug reaction with eosinophilia and systemic symptoms (DRESS) หรือ Drug hypersensitivity syndrome (DHS) และ Acute generalized exanthematous pustulosis (AGEP) ซึ่งอาจทำเสียชีวิตได้ การแพ้ยา Allopurinol พบว่ามีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางพันธุกรรม ผู้ที่มีอัลลีล HLA-B*58:01 จะมีความเสี่ยงต่อการเกิด SJS/TEN, DRESS และ MPE ได้มากกว่าผู้ที่ไม่มียีนดังกล่าวถึง 579, 430 และ 144 เท่า ตามลำดับ จากรายงานการแพ้ยาในระบบของโรงพยาบาลห้วยแถลงตั้งแต่ปี 2550-2565 พบรายงานการแพ้ยา Allopurinol จำนวน 9 ราย ในจำนวนนี้เป็นกรแพ้รุนแรงจำนวน 4 ราย โดยเป็นการแพ้ชนิด SJS 3 ราย และพบผู้ป่วยแพ้แบบ TEN 1 รายในปี 2565 ทำให้ผู้ป่วยต้องรักษาใน ICU และต้องนอนรักษาในโรงพยาบาลเป็นเวลานาน ทีม PTC และ PCT จึงได้ร่วมทบทวนและพัฒนาระบบเพื่อป้องกันการแพ้ยาที่รุนแรง เพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้ผู้ป่วย

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมาย

1. จำนวนผู้ป่วยแพ้ยา Allopurinol เป็น 0
2. อัตราการส่งตรวจยีน HLA-B*58:01 ก่อนเริ่มใช้ยา Allopurinol ร้อยละ 100
3. อุบัติการณ์ส่งตรวจยีน HLA-B*58:01 ซ้ำ เป็น 0

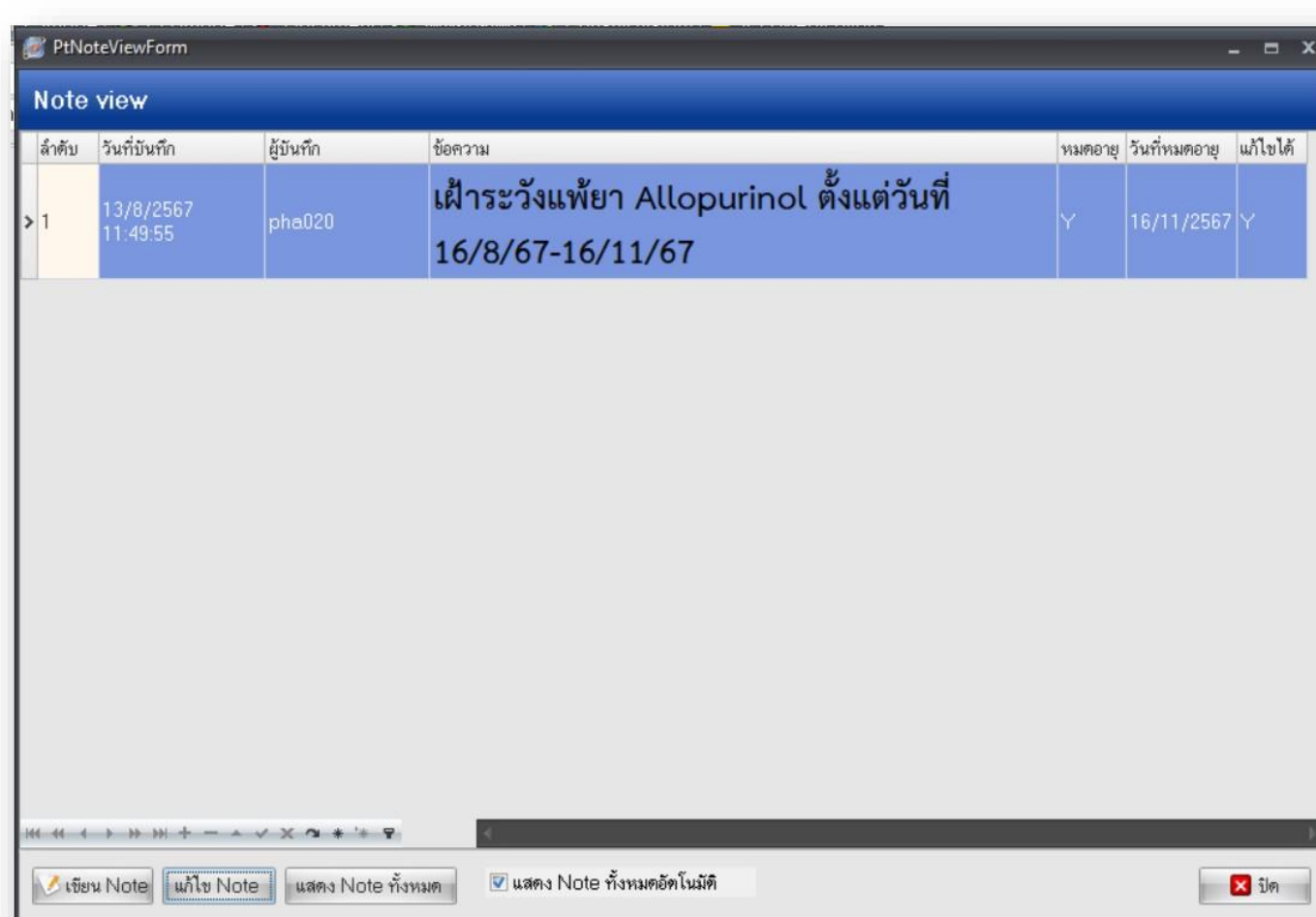

Pop alert เตือนแพทย์เมื่อมีการสั่งตรวจยีน HLA-B*58:01 ซ้ำ

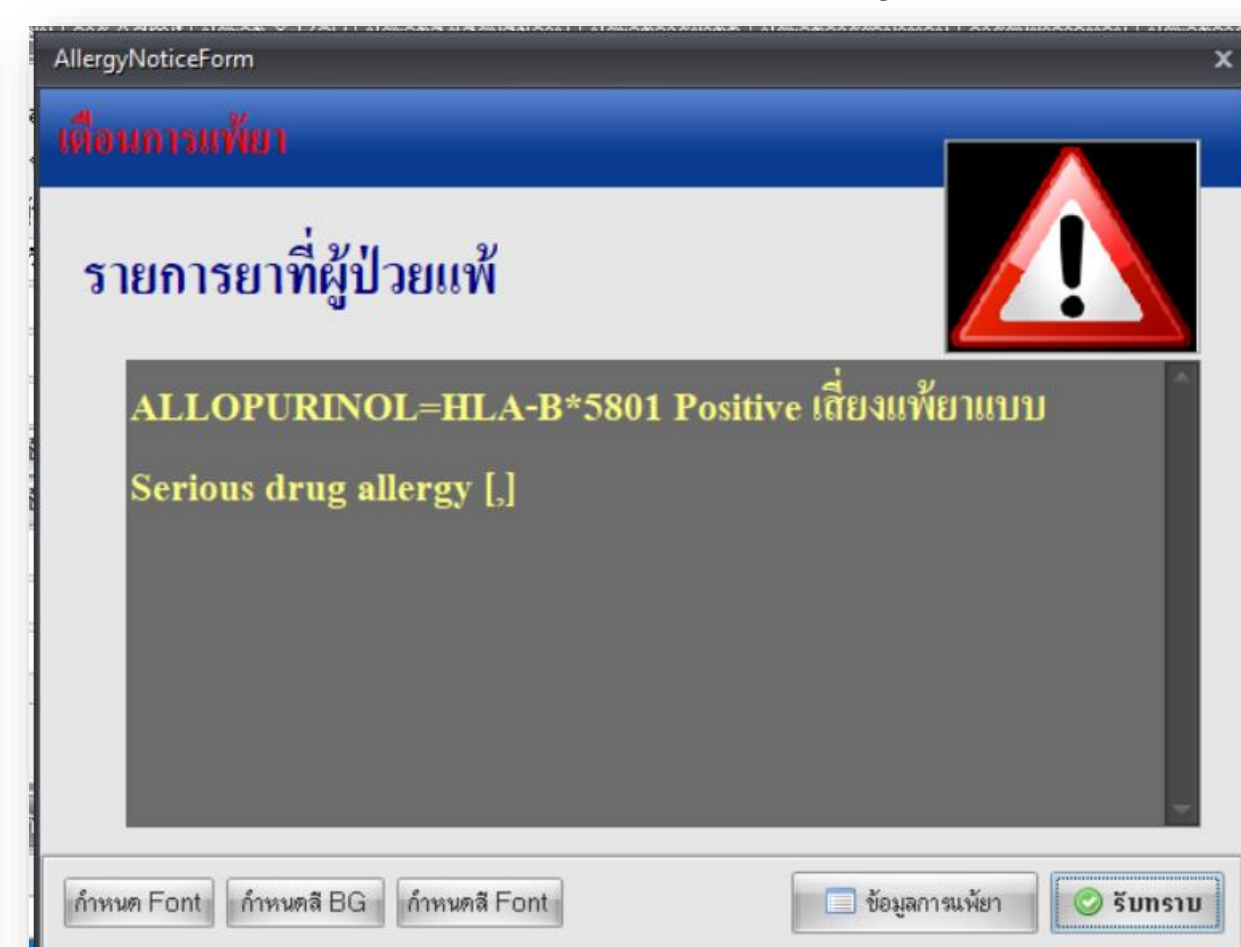
3. วิธีการดำเนินการ

ช่วงที่ 1 มิถุนายน 2565 - ธันวาคม 2566

- 1) กำหนดนโยบายความปลอดภัยด้านยา อนุมัติให้ส่งตรวจยีน HLA-B*58:01 ก่อนเริ่มยา Allopurinol ในผู้ป่วยรายใหม่ทุกราย ทุกสิทธิการรักษา
- 2) แพทย์ส่งเจาะเลือดตรวจยีน HLA-B*58:01 ในผู้ป่วยรายใหม่ทุกราย นัดฟังผล 1 สัปดาห์ ห้อง Lab ผลตรวจยีน มาเป็นแบบ เอกสารรูปภาพ กรณีผลเป็น Negative แพทย์สั่งใช้ยา Allopurinol กรณีผลเป็น Positive แพทย์พิจารณาส่งต่อ
- 3) เภสัชกรตรวจสอบผลตรวจยีน ก่อนจ่ายยา Allopurinol รายใหม่ กรณีผลเป็น Negative จ่ายยาพร้อมคำแนะนำและบัตรเฝ้าระวังแพ้ยา และลง Note เตือนในระบบ HOSxP กำหนดระยะเวลาเตือน 3 เดือน กรณีผลเป็น Positive ลงบันทึกแพ้ยาในระบบ HOSxP เพื่อ lock ห้ามสั่งใช้ในผู้ป่วย

บันทึก Note เฝ้าระวังแพ้ยา

บันทึกประวัติแพ้ยา

ช่วงที่ 2 มกราคม 2567 – ปัจจุบัน

- 1) ห้อง Lab เปลี่ยนการบันทึกผลจากรูปภาพ เป็นลงผลเป็น Positive/Negative และมี Pop alert เตือน

4. สรุปผลการดำเนินงาน

การตรวจยีน HLA-B*58:01 ปีงบประมาณ 2565-2567	รวม
จำนวนการส่งตรวจยีน HLA-B*58:01 (ครั้ง)	175
- ผลเป็น Negative (ครั้ง)	147 (86.48%)
- ผลเป็น Positive (ครั้ง)	23 (13.52%)
จำนวนการส่งตรวจซ้ำ (ครั้ง)	5

- ไม่พบผู้ป่วยแพ้ยา Allopurinol แบบรุนแรง
- มีการส่งตรวจยีน HLA-B*58:01 ก่อนเริ่มยาร้อยละ 100
- พบการส่งตรวจยีนแพ้ยาซ้ำในผู้ป่วยรายเดิม จำนวน 5 ครั้ง เนื่องจากไม่มีระบบเตือนจึงได้ปรับปรุงระบบบันทึกผลเป็น Positive/Negative และให้มี Pop alert เมื่อมีการสั่งตรวจซ้ำ

5. บทเรียนที่ได้รับ

สิ่งสนับสนุนผลสำเร็จของงานคือการกำหนดเป็นนโยบายสำคัญของโรงพยาบาล และทุกคนร่วมกันพัฒนาระบบ และการป้องกันการสั่งซ้ำ ที่มีประสิทธิภาพคือ ต้อง lock ไม่ให้สั่งซ้ำได้

6. ประโยชน์การนำไปใช้หรือข้อเสนอแนะ

ประยุกต์ใช้ในการส่งตรวจยีนก่อนเริ่มใช้ยาที่สามารถเกิดผื่นแพ้ทางผิวหนังแบบรุนแรงตัวอื่น

7. อ้างอิง

แนวปฏิบัติทางเภสัชกรรมคลินิกสำหรับการตรวจลักษณะทางพันธุกรรม HLA-B*58:01 เพื่อประกอบการใช้ยา Allopurinol ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564

ชื่อผู้นำเสนอ/ชื่อหน่วยงาน นางสาวเพ็ญพักตร์ โปะะโรสง เภสัชกรชำนาญการ กลุ่มงานเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค โรงพยาบาลห้วยแถลง